

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
Mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 28.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben háború idején	
egész évre	14.40
három hónapra	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Védőkre postán küldve	
egész évre	17.40
három hónapra	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.40

Elefántot kérünk Szabadkára!

Hadd jöjjön már Szabadkára is az a bizonyos indiai elefánt, amelynek eltörik a csigolyája és ezért le kell vágni a husát kimérni! Boroszlóban kimérték egynek a husát a lómészárszékben. Az üzlet előtt már a legkorábbi hajnali órákban százával állottak a vásárlók és végül akkora lett a tolongás, hogy a rendet rendőröknek kellett fenntartani. Az elefánthúst csonttal együtt 1 márka 60 pfennigért árulták. Az elefánthus a szerencsés vásárlók kijelentése szerint kitűnő, sütve és főzve is és az ize alig különbözik a marhahusétól.

Ha mindjárt óriási csontokat adnak is hozzá, csak egyszer adjanak már nekünk is itt Szabadkán elefánthúst, vagy patkányhúst, vagy macskahúst, csak valami olcsóbbfajta húst, mint a mostani husok, mert ezeket nem lehet becsületes tisztviselőnek megfizetnie. Akinek nincs tyukudvara, az talán évenként sem ehetik egyszer húst. És ki tarthat ma baromfit is, a tisztviselők közül? Hol veszi hozzá az eleséget?

Nem azért akar a hivatalnok húst enni, mert éppen a húst szereti legjobban. Megeszi ő a kenyeret is, csak legyen. Megeszi a sárgarépát, az almát, körtét, szilvát is, csak adják neki a fizetéséhez képest megfizethető árban. Ha az elefánthus a legolcsóbb élelmiszer, hát ő hajlandó elefántcombot, vagy elefántoldalast enni a főzékben, vagy a kenyér mellé, vagy csak úgy pusztán. Ha a macskahus még ennél a husnál is olcsóbb, hát vágjon a hatóság macskát; de valamit adjanak már enni olyan árban, hogy a fizetéshez ne kelljen lopni és mégis meg lehessen belőle élni!

Vagy a lábtörött, esetleg éhségtől elesett és kiszáradt lovak husát mérjék ki! Most nem háboru előtti idő

van. Ha akkor megbukott a lómészárszék, most veszekednének előtte az emberek, hogy bejussanak. Csak olcsó legyen az a hus, ez a fődolog! Ha lehet Rozsnyón a marhahus kilóját 5 koronáért

adni — a rendőrkapitány ennyiben állapította meg, — a borjuhust pedig 4 korona 40 fillérért, akkor valamit nálunk is kellene tenni. Vagy hát hozzanak elefántokat!

k.—

Lloyd George a béke ellen.

Bern, aug. 9. A francia lapok úgy ítélik meg Lloyd George angol miniszterelnök beszédét, hogy az a békemozgalom ellen van.

Letartóztatják a lengyel légió volt parancsnokát.

Berlin, aug. 9. A Vossische Zeitung jelenti, hogy Pilsudszkinak, a lengyel légió volt parancsnokának a letartóztatása küszöbön van.

Megtorpedóztunk egy japán cirkálót.

London, aug. 8. Az Evening News jelenti: A Baiomaru nevű 7000 tonnás japán cirkáló orvosokkal a személyzetén, utban Peruból Yekohamába, torpedótól találva elsüllyedt.

Tizenkét millió golyó.

Kopenhága, aug. 9. Tarticau francia külön megbízott a hadügyminiszternek felvilágosításokat adott a csapatoknak a nyugati fronton való elosztásáról. A több mint 700 kilométeres nyugati fronton a franciák 574, az angolok pedig csak 133 km-t tartanak megszállva. A franciák maguk a legutóbbi időben 12 millió lövedéket bocsátottak az ellenségre.

Oroszország nem kérhet békét.

Stockholm, aug. 9. A munkás- és katonatanács legutóbbi ülésén békét akart kérni ellenségeitől. Másnap az ántánt-követek kijelentették, hogy az ántánt-hatalmak azonnal háborút üzennek Oroszországnak, ha ezt megteszi. Erre a munkás- és katonatanács kénytelen volt elhatározni, hogy nem kér békét.

Két millió amerikai katona — lesz.

Bern, aug. 9. A Progrés de Lyon jelenti Washingtonból: Az Egyesült Államokban eddig 809,743 ember vonult be katonának. Ezenkívül 40,000 katona még táborban van, szeptemberben bevonult 600,000, később pedig még 500,000, úgyhogy 1918. január elsején 2 milliónyi lesz az Egyesült Államok hadereje.

A bolgár király Württembergben.

Friedrichshafen, aug. 9. Ferdinánd bolgár király Boris és Cirill hercegekkel a királyi udvar látogatására Friedrichshafenba érkezett. A bolgár királyt és fiait a württembergi király fogadta kíséretével.

Németország tudott szerb jegyzékünkről?

Hága, aug. 9. Az Evening News c. lap szerint az amerikai kormányának bizonyítékai vannak arra, hogy Németországnak tudomása volt az Osztrák-Magyar Monarchiának Szerbiához intézett jegyzékéről. Ezt a dolgot állítólag Zimmermann német külügyi államtitkár egyszer türelmetlenségében árulta el egy amerikai újságírónak.

Oroszország helyzete - borzasztó

Bern, aug. 9. Verreaux tábornok írja: Hogyan állhatna jól Oroszország helyzete, ha a vezérek folytonosan egymást látogatják, ha az országban a legteljesebb anarkia uralkodik?

A frontbeli helyzet nagyon komoly és nyugtalanító az orosz sereg állapota. Mindez csak lesújtó hatással lehet reánk is.

Jutalom a zabért.

Ma táviratban értesítette a minisztérium dr. Biró Károly polgármestert, hogy a zabtermész lehető gyors megszerzése és elszállítása céljából a földművelésügyi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte, hogy jutalmat kapjon a gazda, aki augusztus 31-ig zabot szállít a hadseregnek. A maximális áron felül métermázsánként 5 korona jutalmat kapnak a gazdák és így 49 koronát fizet a hadsereg a gazdáknak a zab métermázsája után. A hadvezetőség szerint offenzívánk további sikere attól függ, hogy a hadsereg lovai elég zabot kapjanak. Ez okból dr. Biró Károly polgármester felhívja a gazdákat, hogy a cséplési sorrend esetleges megváltoztatásával is minél több zabmennyiséget csépeltessenek és szállítsanak a hadseregnek.

Miért jár mankón a szabadkai közigazgatás.

Szabadka város közigazgatása ellen sok a panasz. Özönével zudul a város nyakába. Ezzel szemben konstatáljuk, hogy mit sem változik a helyzet. Ha itt-ott némi javulás tapasztalható, csak az erélyes intézkedéseknek tudható be.

A közigazgatás lelke a plakátírozás. Ezalatt nem értjük szorosán a falragaszok utján való értékesítést. Ma, amikor a tulajdonképeni plakátírozás az elavult szokások közé tartozik, nem is volna szabad nagy súlyt helyezni erre.

A városnak azonban sok olyan ügye van, amit a nagyközönséggel tudatnia kell. Szabadkán ezt meg is teszik. A városi nyomtatványok szállítója a Fischer és Krausz-féle nyomda. A háboruban azonban a munkaerők hiánya oly veszedelmes arányokat ölt, hogy ez a nyomdában is jelentékenyen érezhető.

Ez magyarázza meg azt a körülményt, hogy a nevezett nyomda — mint a város szállítója, idejében nem szállíthatja a nyomtatványokat. Hogy mennyire túlterhelte egy nyomda, fényes bizonyíték erre az a körülmény, hogy többek között egy május 8-án kiadott nyomtatványt a Fischer féle nyomda a mai napig sem szállított be a rendőrségre. Ennek pedig normális viszonyok között két hét alatt be kell érkeznie.

A városnál igen helyesen tennek tehát, ha a hirdetések ama módját vennék igénybe, hogy a közleményeket hírlapok utján tennek közzé.

Kihágásért elítélt bankvezetők.

Avárosi tanács fölemelte a büntetést

(Saját tudósításunk). A Horvát Országos Bank szabadkai fiókja a raktáraiban talált 53 hordó gépolajat és 4 hordó benzolt nem jelentette be az erre illetékes hatóságnál. Ez volt a vád a bank ellen és ebben az ügyben a súlyos mulasztásokért a bankfiók főnökét, Sztankovits Voiszlávot és az áru-raktár főnökét, Flesch Samut vonták felelősségre.

Brestyánszky kapitány márc. 19-én vétkesnek mondta ki a terhelteket kihágásban és ezért

Sztankovits Voiszláv igazgatót 1000 korona fő- és 300 korona mellékbüntetésre, behajthatatlanság esetén 50 és 15 napi elzárásra,

Flesch Samu raktárfőnököt pedig 500 korona fő- és 250 korona mellékbüntetésre, behajthatatlanság esetén 25 és 13 napi elzárásra ítélte.

A készleteket elkobozta a kapitány. Kötelezte ezenfelül Sztankovits igazgatót, hogy az ítéletet saját költségén a Bácskai Hírlapban, Flesch pedig a Bácskai Naplóban közzétegye. A felek fölébbittek a városi tanácshoz, amely tegnap fölemelte mind a két bankvezető büntetését és Sztankovits igazgató ezer korona főbüntetését 1800 koronára, 500 korona mellékbüntetését ezer koronára emelte föl. (Az egyik helybéli lap „téves értesülésével szemben“).

Flesch Samu raktárfőnök büntetését is fölemelték, még pedig úgy a fő, mint a mellékbüntetését az eredetinek a kétszeresére, tehát

A király a katonanapon.

Egyre nagyobb érdeklődés kíséri azokat a készülődéseket, melyek az augusztus 20-án Palicsón megtartandó katonanap rendezésével járnak. Nemcsak Szabadkán, de egész Bácskában jelentős figyelemmel viselkednek e nap iránt, mely méreteiben oly hatalmas, hogy lezajlása után még soká élmény marad e napnak az emléke.

E nagy ünnepség fényes esillogása legendákat ébreszt a szabadkai lelkében. Napok óta egy kedves hír terjedt el a közönség körében.

A király a katonanapon... A nép szeretete királya iránt annyira

ezer és 500 koronára. Az 53 hordó gépolaj és 4 hordó benzol elkobzását, továbbá az ítélet hírlapi közzétételét a tanács is elrendelte.

összefonódott az uralkodó jószágos, emberszerető személyével, hogy a szabadkai háziérezdek e nagy ünnepeket el se tudja nélkülözni képzeln.

A lázas készülődés lépten-nyomon kiváltja a legnagyobb érdeklődést. Második este már, hogy a Kosuth utcán a felsőbb leányiskola falára helyezték nagy fehér vászon vonja magára a figyelmet. Számos csoportosulnak köréje és élvezettel nézik két hatos önkéntes, Csibi Ernő és Gausz Inare vetítéseit, mely pazar ötlettel szüntelen ébren tartja a lelkekben a katonanap nagyságát.

Vasuti rendőrséget Szabadkának!

— Ha másutt van, itt is lehet. —

A vasuti alkalmazottaknak még mindig oly csekély a fizetésük, hogy ha éhen nem akarnak halni, kénytelenek lopni. Emiatt sokan és sokszor punaszkodtak és a szabadkai királyi törvényszék bírát a megmondhatójára annak, hányszor védekezett a vádlott vasuti azzal, hogy 120 korona havi fizetéséből lehetetlen családjával együtt megélnie. A Delvidék már igen sokszor sürgette a vasutasok helyzetének a javítását, vagy ahelyett legalább — ami ugyan a vasutasok helyzetén semmit sem segít, de a vagyonbiztonságot előmozdítja — sokszor sürgettük a vasuti rendőrség felállítását a szabadkai állomáson. Mert ha azok a szegény éhezni emberek lopnak is, azt még sem lehet eltűrni, hogy talán még szegényebb más emberek esomagját lopják el, vagy hogy talán éppen a katonák részére a frontra küldött dolgokat dezsmálják meg.

Nem mindig szükségből lopnak ugyan, azt készséggel elismerjük, de hát mégis kell őrizni a csomagokat.

Már hosszú idő óta vajudik Szabadkán a vasuti rendőrség kérdése. Különösen a háboru kitörése óta napirenden vannak a pályaudvaron a vasuti kocsik felőrzései és kifosztásai, amelyek

legnagyobb részét vasuti munkások, különösen segédfekek követnek el. A segédfekek a vasuti személyzetnek legselejtebb része; ugyanis a szükséghez képest olyan emberek is bekerültek ezek közé, akik kötes existenciák, de hát a szükség parancsolt, nem válogathattak nagyon az emberekben. Olykor átvonuló katonák is megdezsmáltak egy-egy kocsit, azonban ez csak elenyészően kevés esetben történt.

Példa már van a vasuti rendőrségre. A kereskedelemügyi miniszter engedélyezte Nagyvárad állomásán egyelőre 6 hónapi próba-időre a vasuti rendőrséget és ez valószínűen már augusztus 15-én megkezdí működését.

Ez a különítmény 3 detektíviből és 8 tagu őrszemélyzetből áll. A vasuti rendőrség teljesen a főkapitány fenntartásába és fegyelme alatt áll, az esküt a város polgármestere előtt teszi le és működése a büntető perrendtartás előírása szerint történik.

Egy bibi azonban van. Ezek a defektívek havi 200, az őrszemélyzet tagjai havi 120 korona fizetést élveznek. Szóval annyit, amennyiből a kisegítő fekek nem bírnak megélni és lopni kényyszerülnek. Ezt aztán jól megérintették!

Lesz tanár a szabadkai kereskedelmi iskolában.

A háboru alatt a tanárok létszáma annyira lecsökkent, hogy a hiány már éreztetve érinti a tanulói fűségeit. — Tudjuk, hogy Szabadka minden iskolájában, de különösen a gimnáziumban és a két felső kereskedelmi iskolában igen nagy a tanárhány a katonai bevonulások miatt. Az egyik kereskedelmi iskolában üresedésben levő 2 tanári állásra ugyan éppen hatan pályáztak e hónapban, de mind a 6 tényleges katonai szolgálatot teljesít. Felmentésük pedig bajosan megy akkor, mikor az itthon levő tanárokat is behívják. Aztán a folyamodók közt csak egyetlen szaktanár van. És ez volt már békeidőben is a legnagyobb baj a kereskedelmi iskolánál, hogy a kereskedelmi tárgyak tanítására hiányzott a szaktanár.

Apponyi Albert gróf kultuszminiszter, hogy segítsen a bajon,

most rendeletet adott ki, amellyel elrendelte, hogy olyan polgári iskolai tanítók és tanítónők, akik legalább öt évi gyakorlatot tudnak igazolni, az egyetemi tanulmányok mellőzésével a budapesti illetékes tanárvizsgáló-bizottságok előtt tanítóképző-intézetek vagy felső kereskedelmi iskolai szakvizsgára becsátassanak. E szakvizsgára előkészítés céljából a miniszter szept. 1-től december végéig tanfolyamot rendez, melyre összesen negyven hallgatót vesznek fel, még pedig a szolgálati minősítések és a kiegészítő okmányok alapján.

A rendelet megérkezett a szabadkai polgári fiúiskola igazgató-ságához is, amely most körözti azt. De itt is a 10 tanárból csak 5 van itthon és ezek között 4-nek van 5 évi működése. Ha egy is résztvenne az említett tanfolyamon, akkor meg a polgári iskola állana borzasztó helyzet előtt.

Szabadka petróleumellátása.

Lassan-lassan közeledik az időpont, amikor a magánháztartások ismét kapnak petróleumot. Ismeretes, hogy egy miniszteri rendelet értelmében a nyári hónapokban a magánháztartások egyáltalán nem kaphatnak petróleumot. A határidő augusztus 31-ikéig tart. Ezután a magánháztartások ismét igényt tarthatnak kőolajra.

A jövő téli szükséglet fedezésére ezidőszent Szabadkának 30 métermázsú petróleumkészlete van.

E mennyiség Szabadka város szükségletének fedezésére rövid ideig lesz csak elég. Ezidőszent pedig még nincs előirányozva újabb mennyiség. Szabadka lakóinak legnagyobb része petróleummal világít. Szükséges tehát már most, idejében gondoskodni, hogy kellő mennyiségű petróleum érkezze Szabadkára, nehogy a múlt téli petróleumhiányok ismét bekövetkezzenek.

Gyapjukufárok a szabadkai határban

Löwy Ferenc és Beer Lajos csantavéri kereskedők ez év tavaszán nagymennyiségű gyapjút vásároltak össze Szabadka határában. A gyapjút Verusies, Györgyén és Nagyfénypusztákon szerezték be a gazdáktól kisebb nagyobb mennyiségekben. A megvásárolt gyapjút Gálfi István nagyfénypusztai gazda szállította be Csantavérre Beer és Löwy kereskedők raktárába.

A megejtett nyomozás során kiderült, hogy a Szabadka határában vásárolt gyapju 1009 kg. volt. A nyomozó közegek kérték a vásárlási engedély felmutatását, de a két kereskedő nem tudott ilyen előmutatni és a kezükben levő bevásárlási engedély szerint csupán Topolya határában vásárolhattak gyapjút és csak 500 kg-on aluli mennyiségben.

A két kereskedő raktárában összesen 2311 kg. gyapjút találtak, amelyet — állításuk szerint — 6-7 koronájával vásároltak a szabadkai határban. Tehát 6k maguk többet ismertek be, mint amennyit a gazdáknál ki lehetett deríteni. A vásárolt gyapju egy részét Budapesire szállították, másik részét pedig összekeverték azzal, amelyet engedélyezett területen szedtek össze.

Gálfi is megbizta a két kereskedő, hogy vegyen részükre gyapjút, de Gálfi mitsem tudott arról, hogy tiltott területen szerzett nekik gyapjút, mert a két kereskedő azt mondta neki, hogy ezt a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank részére vásárolják.

Holnap, pénteken lesz a nagy szabású ügyben a tárgyalás Brestyánszky Miklós ár rendőrkapitány előtt.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Delvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka, vasuti hírlap-árusítóinál.

A Duna 3 női halottja.

Palánkáról jelenti tudósítónk: Vasárnap délután az ópalánkai kendergyár mellett elfolyó nagy-Dunában a gyár gépészenek és munkavezetőjének egy-egy leánya egy menyecske-ismerősük társaságában fürdött. Fürdés közben egyikük mély vízbe került, elveszítette lába alól a talajt, mire segítségül ment a második. Ezt azonban magával rántotta a fuldokló. Erre a harmadik akarta két társnőjét kimenteni a halál torkából. De ahelyett, hogy ez sikerült volna neki, őt is elkapta az ár és az első kettővel együtt halálát lelta a Duna vizében.

Hoffmann gépész leányát másnap délelőtt fogták ki a halászhok. Ugyancsak hétfőn fogták ki Gerely művezető leányának holttestét a szlapon parton. Hazaszállítatása végett szülei megindították az eljárást. A fiatalasszony holtteste még nem került meg.

A palánkai hajóállomás alatt fogták ki hétfőn délután amaz asszony megfeketedett hulláját, ki Dunabökénynél fuladt bele a Dunába, miről lapunk vasárnapi száma hozott hírt.

Nézetünk szerint a most meg lehetős sűrűen előforduló vízbefúlások okát egyrészt abban kell keresnünk, hogy e nagy hőségben boldog-boldogtalan járt fürödni a nagy Dunába, másrészt ama körülményben, hogy jelenleg a Duna nagyon apadt, aránylag szűk mederbe szorult és ennek következtében a part nem lejtős, hanem meredek. Sok helyen alig két lépésnyire a parttól a víz már oly mély, hogy az uszni nem tudót, ha nem elég óvatos, biztos halál fenyegeti.

PANASZOK.

(Ebben a rovatban rövidre fogva, minden közérdekű panaszt díjtalanul közzéteszünk. Teljes címet kérünk.)

Ha van, akkor sines sör.

Lehet, hogy másutt sem akarják kiadni a sört, de *Tumbász Lázár* palicsi vendéglőjében tegnap este fél 11 órakor, mikor már kevés volt a vendég, egy öttagú ur társaságban letűtem egyik sarokasztalhoz. Kértünk a pincértől 4 üveg sört. Ő ismételte, hogy: 4 üveg sört! — és hóna alá csapva kendőjét, már el is ment. Jó 5 perc múlva látjuk mellettünk ácsorogni. Kérdezem tőle, mi lesz a sörrel. Erre megfordul és elmegy egy másik asztalhoz. Ezt látva egyik pincérlánytól is kértem sört, de 12 perc múlva sem kaptunk. Pedig mások mind azt ittak. Ekkor fölkerkedtünk és bosszusan otthagytuk az egész palicsi vendéglőt. Igyák meg maguk a sört! *F. L.*

Vatódi amerikai fogak és fogsorok

Különleges ségek fogászati munkákban, arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, ugyancsak szájpadlás röküli fogak. Foghuzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombok). **Schäffer Géza** vizsgázott fogtechnikus, Szabadka, Kossuth-u., Fekkes-ház.

Telefon Interurban 561.

NAPI HIREK.

— A megye főispánjának törzése az ügyvédek lajstromából. A szabadkai ügyvédi kamara *Baloghy Ernő* dr. ügyvédet, főispánná trstént kinevezése miatt, törölte az ügyvédek lajstromából. *Baloghy* az iratolt *Gombos Ignác* és *Preszly Károly* zombori ügyvédeknek adta át. — *Deák Leó* dr. zombori ügyvédet a kamara Zombor székhellyel az ügyvédek lajstromába iktatta.

— Szent István napra nincs kedvezmény. A magyar királyi államvasutak minden év Szent István napjára menetjegykedvezményt szokott biztosítani a Szent István napra Budapestre utazóknak. Ma jelent meg a máv. hirdetése, hogy ezt az utazási kedvezményt nem adja meg.

— A szabadkai esperantisták a Délvidék kongresszusán. A *Libereco Grupo Esperantista*, a szabadkaiak esperantó csoportja tegnap este 7 órakor tartotta meg augusztusi választmányi ülését, melyen elhatározták, hogy a kör valamennyi tagja részt vesz a délvidéki esperantisták kongresszusán, melyet 19-én este 5 órakor tartanak Szegeden, Vár-utca 7. szám alatt, a szegedi kör hivatalos helyiségében.

— Tanerőket keresnek a tanoncoknak. Az iparostanonciskola felügyelő-bizottságának elnöksége felhívja mindazokat a tanerőket, a kik az 1917—18. tanévben az iparostanonciskolánál tanítani óhajtanak, hogy a felügyelő-bizottsághoz írott jelentkezést, melyben az elvállalandó heti óraszám (hány kézismereti, hány rajz?) megjelölendő, legkésőbb f. hó 17-én délelőtt 9 óráig *Zatskó* Alajos iparostanonciskolai igazgatónál nyújtásuk be.

— Szüntessük meg a halotti torokat! Ritka szép példát mutatott egy szabadkai embernek a rokonsága. *Polyákovics Kalor* II. köri rokonai a halál, illetve temetés után nem ültek össze halotti torra, nem kívánták meg a haláleseten busulóktól, hogy álljanak sütéshezfőzéshez, rendeljenek drága pálnikat és bort s traktálják meg őket, hanem ehelyett ők maguk összeadtak 100 koronát a sebesült katonák javára. Bizonyára arra gondoltak, hogy ugyanis van mindegyiküknek szenvedő hozzátartozója a fronton és nem illik, hogy ők itthon csak egyszer is mulassanak. Hát hiszen, a hangos mulatozás nem is illik a mostani időkhez! Ezek az egyszerű emberek gyönyörű példát mutattak, csak legálább követjük is akadna!

— A szabadkai esperantisták hangversenye. A szabadkai esperantisták tegnap elhatározták, hogy szeptember 12-én egy nagyobbszabású hangversenyt rendeznek. A hangverseny minden ízében beilleszkedik azoknak a koncerteknek a keretébe, melyek a közönség igényeit a legteljesebb mértékben elégítik majd ki.

— A vasutasok mindehol vásárolhatnak gabonát. Serényi Béla gróf kereskedetmügyi miniszter *Mezőssy Béla* földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg arról értesítette *Tolnay Kornélt*, a magyar királyi államvasutak elnökgazga-

tóját, hogy engedélyt ad a magyar államvasutak üzletvezetőségeinek arra, hogy az alájuk tartozó alkalmazottak 1917. évi lisztcsükségletének fedezésére az ország bármely részén szabadon vásárolhassanak az alkalmazottaktól bevonandó vásárlási igazolványok ellenében gabonát s azt a szükséghez és lehetőséghez képest ott és úgy öröllessék meg, ahogy azt alkalmazottaik érdeke, annak legjobb kielégítése megkívánja. Az igazgatóság az engedélyről távirati értesítést küldött az üzletvezetőségeknek.

— Kivonulás rohamlépésben egy dísznőért. Tegnapelőtt megírtuk, hogy *Bajmekon* a sok betörés miatt már minden kicsiségétől ijedeznek az emberek és legutóbb betörő helyett egy — dísznőt fogtak. Azt is megírtuk akkor, hogy a tett színhelyére rohamlépésben kivonult a csendőrség is. Ezt az utóbbi adatot most, a bajmoki csendőrség fölkérésére, akként helyesbitjük, hogy „nem a csendőrség vonult ki rohamlépésben, hanem a rendőrség”. Különben — azt hisszük — sem a csendőrségre, sem a rendőrségre nem szégyen, ha rohamlépésben vonul ki ilyen eseten, ha mindjárt csak dísznőt fog is.

— Uj tábort lelkész Szabadkán. *Temuavics Károlyt*, a Szabadkára nemrég kirendelt tábort lelkészt felettes katonai hatósága most az olasz frontra Tiroloba rendelte és helyette *Vörös Nándor* tábort pap jön Budapestről Szabadkára.

A „Délvidék“ már fél két-tókor kapható az utcán.

— A palicsi tombola. Tegnap kissé hűvös időben tartották meg a palicsi tombola-estét, melyen a karkötő aranyórát *Vály Tibor* nyerte meg.

— Gabonauzterek lefűlése. Tegnap elterjedt a hír, hogy *Lakatos Mihályné*, *Nagy Kanász Katalin* *Láng-utca* 56. szám alatti lakos bródi vasutasoknak gabonát közvetít és métermázsáját 600 koronáért adja. Ezzel szemben a rendőrségtől nyert értesülésünk alapján közölhetjük, hogy a gabonaközvetítés ténye a bródi vasutasokkal nem forog fenn. Csupán *Lakatosné* pincéjében találtak 598 kg búzát és 140 kg árpát, melyről azt állította, hogy métermázsánként 110 K-ért vette *Szólár Mihálynétól*, akinél 391 kg árpát találtak. Az eladott búzáról azt állítja, hogy méterjét 80 koronáért vette, az árpát pedig 70 koronáért.

— A szociáldemokrata párt tisztújítása. A szabadkai szociáldemokrata pártnak legutóbb megválasztott tisztikara a következő: elnök *Kalmár Jenő*, alelnök *Váci András*, titkár és pénztárnok *Juszkó Béla*, ellenőrök *Horváth Bálint* és *Csuri István*.

— 60 koronás buza 600 korona. Szerény tévedés rejtőzik e cím mögött, melyet Szabadkán követett el két lap. *Maczankó István* huszárörnester V-ik kör Andrassy-utca 928. szám alatti lakos, aki belgrádi bizalmi egyén, hatósági igazolvány alapján *Takács János*

VI-ik kör *Gáspár-utcai* lakosól 1152 kg. búzát akart venni. Meg is állapodtak méterenként 60 koronában és *Maczankó* 100 korona foglalt; adott azzal, hogy a többi pénzt *Singer* Antal *Bethlen-utcai* kereskedőnél adja át. *Maczankó* a megállapított időben detektivekkel jelent meg *Singer* üzletében, ahol még 691-20 koronát kellett volna lefizetnie *Takács* ellen, — mert a gabonát jóval a maximális áron felül akarta eladni — megindították az eljárást.

— Jól van ez így a lelkeknek! Ma délelőtt 10 és 11 órakor a *Tompa-utca*ban *Miszályovics* pék kocsija *Fejes Gyurika* két éves gyereket elütötte. Homlokán horzsolási sebeket szenvedett és a kócsi kerekei két lábát átmentek. Özv. *Trunicsné*, akinél a gyerek eltartásban van, az asszonyok figyelmzettették a szerencsétlenségre és figyelmzettették, mossa meg a vörös gyereket. *Trunicsné* erre azt válaszolta: — Jól van ez így a lelkeknek.

Szerkesztői üzenetek.

Repülő. Blériot 1909. júl. 25-én repülte át a *La Manche*-csatornát.

—s.—n. Ha jól tudjuk, e két betű mögött egyik üzletvezetőségi titkár ur neve rejtőzik. Mi, akik a kisvasutasok érdekeinek megvédéséért szolgáltunk fel, igazán fűresának találjuk, hogy egy nagyobb hivatalnok küld be egy oly hangzású levelet a *Bácskai Hirlaphoz*, mint amilyen az augusztus 9-iki számában megjelent. —s.—n. ur nagyon hallgatag ember lehet, ha egyik szerkesztőségi asztal mellől, a másikkal levélben érintkezik. Egyébként ez teljesen érthető, hogy ekkünk ellen, mely a kisvasutasokat védi meg — a cikk-író kiké, mert hiszen a titkár ur a B. H. munkatársa. Egyébként a helyzet tisztázására megjegyezzük, hogy érintett cikkünk a kisvasutasoktól származik, akik ugyan csak oly jól lehetnek informálva, mint a titkár ur.

Főszerkesztő: *Pinterits Károly* igazgató, Budapest.

Főmunkatárs: *Dr. Fontányi József* ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, *Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat* mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, *Rákóczi-utca* 20. szám

Felelős szerkesztőnk telefonszáma: **Palics 34.**

Litka Piszkop

Szerdán és esütörtökön

A Golem és a táncosnő

vigjáték 4 felvonásban. Főszereplő **PAUL WEGENER.**

Az arany átk

amerikai dráma négy felvonásban. Kezdeté fél 6 és este fél 9 órakor.

Kávéházakban k e r j e a

„Délvidék“-et!

Hol kapható a „Délvidék”?

A *Délvidék* a következő üzlet-helyiségekben kapható Szabadkán, délutánként 2 órától fogva:

Fejes Károlyné. Kálmán-utca.
Filoy Jenő. A postával szemben.
Gerber Jakab. Kossuth-utca.
Hercel József. Petőfi-utca.
Krécsi A. Nándor. Deák-u.
Krissánovics Péter. Zombori-ut.
Kuluncsics Sándor. Zimonyi-ut.
Kunszabó Lajos. Pázmány-u.
Nojcsék Géza Bercesényi- és Damjanich-utca sarok.

Pukkel István. A képezdével szemben.

Rieger Mihály. Vörösmarty-utca és Zombori-ut sarkán.

Riesz Dezső. Bajai-ut.

Sibality Illésné. Vörösmarty-u.

Kmetz András. Palics.

MENETREND

Budapestről érkező	délután	1:00
	éjjel	6:01*
		12:24
		3:59
Budapestre ind.	délelőtt	10:15*
	délután	1:55
	éjjel	12:45
		5:28
Zomborból érkező	délelőtt	10:02*
	éjjel	10:11
Zomborra ind.	éjjel	6:14*
		5:23
Ujvidékről érkező	délelőtt	7:42
	délután	1:21
	éjjel	11:50
Ujvidékre ind.	délután	1:48
	éjjel	6:26*
		4:44
Szegedről érkező	délelőtt	7:40
	délután	12:42
	éjjel	8:07
Szegedre ind.	délelőtt	6:15
	délután	1:30
	éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról érkező	éjjel	8:57
Cservenka—Gombosra ind.	éjjel	4:42
Zentáról érkező	"	11:05
Zentára ind.	"	4:33
Bajáról érkező	délelőtt	9:02
	éjjel	9:26
Bajára ind.	"	7:00
	"	5:05
Bácsalmásról érkező	délelőtt	7:45

A *gal jelzettek gyorsvonatok.
 Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

Egy jó házból való fiu fizetéssel felvétetik a SZENT ANTAL nyomdában

Cséplőgépekhez

használható borszajak minden méretben kaphatók Raczko Mihálynál.

Viszketegség, sömör, rüh

bajt leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti

„Barna zsir“.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes dr. Flesch-félét kérjünk. Próbátégely 1'00, nagy tégely 3 kor. - - családi tégely 9 korona. - -

Kapható Szabadkán: Deesy Gyula „Szt. Teréz“ c. városi gyógyszerárában I. kör, Deák-utca, Kiskápolna mellett.

Bérbeadó

és azonnal átvehető a Kuznetz Testvérek melletti

utozai helyiség

egy mellék helyiséggel; bővebbet megtudhatni a tulajdonosnál. □□

Gépolaj

előnyösen kapható NOJCSEK GÉZA cégénél. Telefon 222. Telefon 222.

Temesvártól

30 kilométernyi távolságban 393 és 480 katasztrális hold első minőségű

szántóföld

egy tagban, nagy gazdasági épületekkel, egyben vagy külön-külön

eladó.

Legközelebbi vasuti állomás 6 kilométer. Vogel Anta, bankigazgató, Temesvár, Holló-utca 25. szám. Közvetítés nincs kizárva.

Ásvány-, kenő-, henger és padló-olaj

kapható KERTÉSZNÉL Miklós-utca 40. a nagytemplom háta mögött. Telefon 635. Telefon 635.

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen

= védve. =

Reitter Oszkár

nagybecskereki nyug. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a

„Patkánin“

patkányirtó szer, (nem mérge) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószert. **1 doboz ára 5 K.** mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismerető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a Patkánin gyár egyedüli árusítója, a Torontáli Agrárbank Részvénytársaság, Nagybecskereken.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, igen tisztelt vevőimet és megrendelőimet, hogy

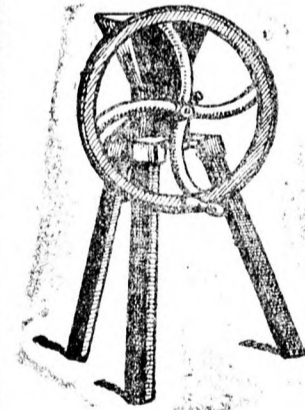
Varrógép-, kerékpár-üzletemet és javító műhelyemet áthelyeztem a Deák-utca-ba, Piukovics-féle ház, a Sztantics és társai cég volt helyiségébe.

Stern Adolf.

IZLÉSES ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
 :: PAPIROK ES BORITÉKOK A ::

**SZENT-ANTAL
KÖNYVNYOMDÁBAN**

..... SZEREZHETŐK BE. ....

A legjobb és legfokéletesebb daráló

kis és nagy gazdaságok részére nélkülözhetetlen Kicsérélhető hengerrendszer.

Ára 75 korona.

Azonnal szállítható. Előlegül 10 kor. küldendő. Megrendelhető pontos cím :: és vasutállomás megjelölésével. ::

SOHR PÁL

neéláru különlegességek gyári raktára Somogysszil.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.**Központ: Osijek**

Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Cirkvenica. Kirendeltségek: Hrejin, Tribalj, Grižane Befizetett alaptőke 10.000,000 és tartalékalap 2.000,000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4½ és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupilláris biztosságu, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és kommissionális megbízásokat.

Aruosztály: Árusít előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányú arató-, fűkaszálo- és vetőgépeket, cséplőgép-garnitúrákat kukorica-kapáló és sormivelő ekéket, boronákat, szecskavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.